

Huyện Đăk Lăk - Quảng Nam được thành lập năm 1899 sau khi người Pháp đã chiếm đóng vùng vàng thau Quảng Nam - Đà Nẵng. Trải qua bao biến động của lịch sử, địa giới hành chính có nhiều thay đổi nhưng tên gọi Đăk Lăk luôn được lưu giữ cùng với bề dày truyền thống lịch sử, văn hóa và cách mạng.

Nằm về phía Bắc của Quảng Nam, Đăk Lăk có vị trí địa lý khá thuận lợi cho việc giao lưu, phát triển: là vùng vành đai, cách Trung tâm thành phố Đà Nẵng 25 km về phía Tây Nam, cách tỉnh lỵ Tam Kỳ 70 km; nằm trên trục hành lang kinh tế Đông - Tây, nối các tỉnh Tây Nguyên, các khu vực Bắc Y - Kom Tum, Đăk Tà Oóc - Nam Giang với Đà Nẵng và các tỉnh duyên hải miền Trung. Phía Đông giáp huyện Diên Bàn, phía Đông Nam giáp huyện Duy Xuyên, phía Nam giáp huyện Quế Sơn, phía Tây Nam giáp huyện Nam Giang, phía Tây Bắc giáp huyện Đông Giang. Hệ thống địa lý đất huyện Đăk Lăk nằm gọn trong vòng nối chí tuyến, từ mũi gió thổi bấc. Với:

Diện tích Bắc bộ: 15053 vĩ độ Bắc trên xã Đăk Hiep.

Giới thiệu về huyện Đăk Lăk

Viết bởi Administrator

Thứ hai, 17 Tháng 7 2017 15:35 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 17 Tháng 9 2019 11:07

Điểm cực Nam: 15043 vĩ độ Bắc trên xã Đăk Thôn.

Điểm cực Đông: 1080 47 kinh độ Đông trên xã Đăk Hòa.

Điểm cực Tây: 1070 58 kinh độ Đông trên xã Đăk Lãnh.

Về đặc điểm tự nhiên, Đăk Lăk là vùng đất mang tính chất trung du và có đồng bằng và có rừng núi với diện tích tự nhiên: 587,041 km². Dân số toàn huyện tính đến tháng 12/2010: 148546 người; mật độ: 253 người/km². Khí hậu Đăk Lăk là khí hậu nhiệt đới gió mùa có nắng nhiều trong năm ít biến đổi, trung bình 25,90 C. Độ ẩm trung bình: 82,3%. Lượng mưa bình quân năm 2000-2500mm, tập trung các tháng 9,10,11. Với địa hình cao ở phía Tây-Tây Bắc, thấp dần về phía Đông, có hai con sông lớn là Vu Gia và Thu Bồn với lưu lượng nước lớn bao bọc nên mùa mưa và gió mùa đông ở Đăk Lăk thường gây lụt lội nhiều không như đồng bằng sông và sông xuôi vùng hạ lưu. Do vậy sự tác động của địa chất, địa hình, khí hậu, thủy văn khác nhau nên đất đai cũng đa dạng và gồm 4 nhóm chính: Đất cát, đất phù sa, đất xám bạc màu và đất đỏ vàng.

Tổ góc đất lịch sử - địa lý nhiều nhà nghiên cứu đã thống nhất nhận định: Tuy được thành lập sau việc mở thành chính quyền Đăk Lăk là vùng đất nằm trong bộ dãy truyền thống chung của xã Thuận Hóa rồi về Quảng Nam trước đây. Lịch sử hình thành và phát triển của Đăk Lăk vì thế gắn liền với hành trình mở đất của dân tộc Việt và phương Nam. Vùng đất Đăk Lăk xưa thuộc đất Việt thuộc Thục của vua Hùng. Từ năm 214 đến năm 205 TCN, thời nhà Tần, thuộc Túc Quảng Quốc. Từ năm 206 TCN đến năm 192 SCN, thời nhà Hán, thuộc quận Túc Quảng Lâm và từ năm 192 đến năm 1306 thuộc vùng quận Chăm Pa.

Sau cuộc hôn nhân huyện thuộc của công chúa Trần Huyền Trân vào năm 1306, vua Chăm là Chế Mân đã dâng hai châu Ô và Lý cho nhà Trần để làm sính lễ. Sau khi nhận phần đất sính lễ, năm 1307, vua Trần Anh Tông cử Hành khiển Đoàn Nhữ Hài vào trông coi hai châu Ô, Lý rồi đã được đổi tên thành Thuận Châu, Hóa Châu, lập huyện Đăk Bàn miền núi (Đăk Bàn cũ). Đăk Lăk chúng ta bây giờ thuộc Hóa Châu.

Năm 1435, địa danh Đăk Bàn cũ (bao gồm cả Đăk Lăk ngày nay như đã nói ở trên) được Nguyễn Trãi ghi vào "Đồ địa chí" gồm 95 xã thuộc phủ Triều Phong của Thuận Hóa.

Năm 1471, vua Lê Thánh Tông thành lập đô thành tuyên Quang Nam. Năm 1520, vua Lê Chiêu Tông dời thành trấn Quang Nam. Địch Bân bày giặc là một huyện thuộc phủ Triều Phong của trấn Thuận Hóa.

Năm 1605, Nguyễn Hoàng cho tách huyện Địch Bân ra khỏi trấn Thuận Hóa, thăng lên thành phủ và nhập vào Quang Nam dinh. Dinh trấn Quang Nam đóng tại xã Thanh Chiêm, huyện Diên Phước, phủ Địch Bân, do các công tử của Chúa Nguyễn làm lãnh đạo trấn thủ.

Từ năm 1740, vùng đất Đăk Lăk thuộc quy định quản lý của Tây Sơn. Đến năm Tân Dậu (1801), nhà Nguyễn chiếm lại đất của Quang Nam, lấy hai phủ Thăng và phủ Địch Bân để làm Quang Nam dinh. Đến năm Thành Thái 11 (12.1899) mới có sự lập nên thành lập huyện Đăk Lăk. Đến năm Thành Thái 12 (1900) chính thức cắt hai tổng Đăk An, Mộ Hòa của huyện Diên Phước và 3 tổng Đăc Hòa, An Phước, Phú Khê của huyện Hòa Vang hình thành huyện Đăk Lăk. Huyện Đăk Lăk lúc này có 5 tổng, 109 xã, thôn, phường, châu.

Nói về truyền thống quê hương, chúng ta trở lại mốc lịch sử 1307, sau khi cuộc hôn nhân ngắn ngủi của tròn năm của Chế Mân - Huyền Trân tan vỡ, bang giao Chiêm Việt đã xảy ra đi nhanh chóng. Hóa Châu trở thành vùng tranh chấp và có thời gian bị quân Chiêm chiếm giữ hơn 10 năm. Trong hoàn cảnh bị đe dọa thực sự, vị trí địa lý thuận lợi sóng gió, nhân dân vùng Hóa Châu - có cư dân Đăk Lăk ngày nay đã phải chịu nhiều đau khổ và mất mát vùng biên cương của Tổ quốc, nhiều người dân vì thế đã tìm cách lánh nạn thành lập nên các làng, chèo đò gian khổ, chiến đấu và chiến đấu giành. Có lúc, chúa Trịnh Kim phôi thai lên: "Thuận Hóa là một kho tình binh, nơi địa thế hiểm trở và dân khí cương cường". Đăk Lăk đứng mình trong truyền thống dân khí cương cường đó và tiếp tục phát triển cho đến ngày nay để mãi khi nhắc đến Đăk Lăk là nhắc đến vùng đất giàu truyền thống yêu nước và cách mạng; nhắc đến căn cứ địa vùng chức của Nghĩa Hào Quang Nam với những: Tú Đỉnh (Trần Đỉnh), lão túy ông Đă Đăng Tuyển; đến những cơ sở của phong trào chống sưu thuế 1908 với những Trần Văn Hoành, Hào Tào; đến chiến thắng Thắng Đăc làm mất toang cánh của thép phía Tây Nam Đà Nẵng ngày 7/8/1974...

Trải qua hai cuộc kháng chiến đầy vinh quang nhưng cũng nhiều hy sinh, mất mát, huyện Đăk Lăk vinh dự được Chủ tịch nước CHXHCNVN phong tặng danh hiệu Anh hùng LLVTND vì đã có những thành tích đặc biệt xuất sắc trong chiến đấu và phục vụ chiến đấu; 18 tập thể và 18 cá nhân được phong tặng, truy tặng danh hiệu Anh hùng LLVTND. Bình quân 8 người dân có 1 người đi đấu tranh và Nhà nước khen thưởng.

